

Α.Π. 4553

Αθήνα, 10 Απριλίου 2025

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΑΔΑΣ ΤΜ. ΑΤΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΡΚΟ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Το «κτήμα Δρακόπουλου» το οποίο κληροδοτήθηκε από την οικογένεια Δρακόπουλου στον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό για να χρησιμοποιηθεί για κοινωφελείς χρήσεις, λειτουργεί ως κοινόχρηστος χώρος πράσινου εδώ και πολλές δεκαετίες, είναι πλέον γνωστό ως «πάρκο Δρακόπουλου», και αποτελεί έναν άκρως απαραίτητο ελεύθερο χώρο πράσινου στην πυκνοδομημένη περιοχή των Πατησίων.

Ήδη από το 1981, με την ΥΑ Γ.37.538/2389 (ΦΕΚ Δ'513), το σύνολο του κτήματος χαρακτηρίζεται ως χώρος κοινόχρηστου πράσινου με τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου Αθηνών. Το 1983 με την ΥΑ ΥΠΠΕ/ΔΙ/ΑΠ/Γ/2430/57724 (ΦΕΚ Β'621) χαρακτηρίζεται ως «έργο τέχνης» η έπαυλη Δρακόπουλου «γιατί αποτελεί δείγμα μεγαλοαστικής Αθηναϊκής κατοικίας» και ως «τόπος με ιστορική σπουδαιότητα» το σύνολο του κτήματος, συμπεριλαμβανομένων των υπόλοιπων κτισμάτων και του περιβάλλοντος χώρου, γιατί αποτελούν «αδιάσπαστη ενότητα αστικής κατοικίας και βιοτεχνίας από τις ελάχιστες σωζόμενες σήμερα στην Αθήνα». Το ίδιο έτος, χαρακτηρίζονται με Διάταγμα (ΦΕΚ Δ'573) διατηρητέα τρία κτίρια του κτήματος, η κατοικία της οικογένειας Δρακόπουλου, ήδη χαρακτηρισμένη ως «έργο τέχνης» (μεγάλη βίλα Δρακόπουλου), το κτίριο που αποτελούσε την έδρα της επιχείρησης Δρακόπουλου (μικρή βίλα Δρακόπουλου) και το κτίριο επί της οδού Πατησίων στο τμήμα του κτήματος που αποτελούσε το βιοτεχνικό συγκρότημα εριουργίας.

Δυστυχώς στη συνέχεια το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο προστασίας υποχωρεί. Το 1991 με την ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΙ/ΑΠ/Γ/890/16706 (ΦΕΚ Β'282) αποχαρακτηρίζεται ο χώρος του βιοτεχνικού συγκροτήματος, και το 2004, μετά από αίτημα του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, με την ΥΑ 673 (ΦΕΚ Δ'2), μετατρέπεται «από κοινόχρηστο χώρο σε οικοδομήσιμο», με συντελεστή δόμησης 3, ποσοστό κάλυψης 70% και ανώτατο ύψος κατά ΓΟΚ. Με στόχο την προσχηματική τήρηση του «ισοζυγίου πράσινου», ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, υποσχέθηκε να παραχωρήσει σε αντάλλαγμα για τη δημιουργία κοινόχρηστου πράσινου, έκταση παρόμοιου εμβαδού ιδιοκτησίας του, σε εκτός σχεδίου περιοχή του ΒΙΟΠΑ Προμπονά. Είναι χαρακτηριστικό του τρόπου που η ελληνική Πολιτεία διαχρονικά αντιμετωπίζει τους ελεύθερους χώρους πράσινου εντός αστικού ιστού, το γεγονός ότι σήμερα, τόσα χρόνια μετά, δεν έχει ολοκληρωθεί με συμβολαιογραφική πράξη, ούτε η απαλλοτρίωση του -ακόμα χαρακτηρισμένου ως κοινόχρηστου χώρου πράσινου- τμήματος του κτήματος Δρακόπουλου, ούτε η παραχώρηση της κυριότητας του ακινήτου στον Προμπονά και το μόνο που ισχύει μετά από όλα αυτά είναι οι όροι δόμησης στο νότιο τμήμα του υφιστάμενου πάρκου Δρακόπουλου!

Οι κάτοικοι της περιοχής από την αρχή ανέλαβαν τη φροντίδα του χώρου, πραγματοποιώντας φυτεύσεις, οι οποίες ήδη έχουν αποδώσει σημαντικό φυτικό πλούτο. Το 2009, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός κατεδάφισε τα κτίρια στο τμήμα του βιοτεχνικού συγκροτήματος και επιχείρησε να οικοδομήσει με βάση τους παραπάνω όρους δόμησης αλλά τελικά δεν προχώρησε λόγω των αντιδράσεων των αγωνιζόμενων κατοίκων. Τα γεγονότα καλύπτονται και στην αρθρογραφία του περιοδικού «Αρχιτέκτονες» του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ¹. Στη συνέχεια οι ίδιοι οι κάτοικοι, με συλλογική εθελοντική χειρωνακτική εργασία και τα υλικά που παρείχε το ίδιο το γήπεδο, διαμόρφωσαν το σύνολο του χώρου σε ελεύθερο, δημόσιο χώρο πράσινου. Η

¹ <https://www.sadas-pea.gr/ktima-drakopoulou-architektones/>

πρωτότυπη μεθοδολογία του σχεδιασμού και της υλοποίησης του χώρου, παρουσιάζεται στον ιστότοπο «Attikipedia» του ΣΑΔΑΣ Τμ. Αττικής².

Το 2023, ο Δήμος Αθηναίων, επί της δημαρχίας του Κ. Μπακογιάννη, αντί να προχωρήσει την υπόθεση της απαλλοτρίωσης του χώρου του πάρκου Δρακόπουλου, αποφάσισε τη σύναψη σύμβασης με τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό, με την οποία αναγνωρίζει την κυριότητα του Ερυθρού Σταυρού στο σύνολο της έκτασης, την αρτιότητα και οικοδομησιμότητα του πρώην βιοτεχνικού τμήματος και σε αντάλλαγμα του παραχωρείται δωρεάν για 8 χρόνια ο χώρος με την εξαίρεση των δύο διατηρητέων κτιρίων. Στο πλαίσιο της παραπάνω σύμβασης, επιχείρησε μάλιστα να προχωρήσει σε «ανάπλαση» του χώρου του πάρκου Δρακόπουλου, μη σεβόμενος τον κόπο, τις διαμορφώσεις και τις απόψεις των κατοίκων, κατά πάγια πρακτική της συγκεκριμένης διοίκησής του.

Ο ΣΑΔΑΣ Τμ. Αττικής, συμφωνώντας με το πνεύμα του συνημμένου ψηφίσματος των αγωνιζόμενων κατοίκων, συνυπογράφει και ενώνει τη φωνή του μαζί τους, διεκδικώντας:

Ολόκληρη η έκταση του κτήματος Δρακόπουλου να παραλάβει χρήση γης «Ελεύθεροι Χώροι – Αστικό Πράσινο» (άρθρο 7 ΠΔ 59/2018 – ΦΕΚ Α'114) στο υπό εκπόνηση Τοπικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Αθηναίων, με κατάργηση της ΥΑ 673/2004 (ΦΕΚ Δ'2) που καθιστά το πρώην βιοτεχνικό τμήμα του άρτιο και οικοδομήσιμο.

Να δεσμευτεί η σημερινή διοίκηση του Δήμου ότι θα διεκδικήσει την ολοκλήρωση της διαδικασίας της απαλλοτρίωσης, ώστε το σύνολο της έκτασης να περάσει στην κυριότητα του δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων και των διατηρητέων κτιρίων.

Να αποκατασταθούν τα διατηρητέα κτίρια, τα οποία σήμερα έχουν εγκαταλειφθεί και ρημάξει. Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα, με την ενεργό συμμετοχή των κατοίκων, ώστε να διασφαλιστεί ότι οποιεσδήποτε χρήσεις παραλάβουν τα κτίρια, θα είναι ιδιαίτερα ήπιες και δεν θα οδηγούν σε εμπορευματοποίηση του χώρου του πάρκου.

Να μετατραπεί τελικά το κτήμα Δρακόπουλου σε εκείνο τον ενιαίο κοινόχρηστο χώρο υψηλού πρασίνου που διεκδικούν τα τοπικά κινήματα πολιτών και οποιοσδήποτε σχεδιασμός προγραμματιστεί στο μέλλον για τον χώρο του πάρκου, να επιδιωχθεί να λάβει χώρα με την ευρύτερη δυνατή συμμετοχή των κατοίκων.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Κώστας Βουρεκάς

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Απόστολος Τσιάμης

² <https://attikipedia.sadas-pea.gr/%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CF%81%CF%86%CF%89%CF%83%CE%B7-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%BA%CE%BF%CF%85-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%BA%CF%84%CE%B7%CE%BC%CE%B1-%CE%B4%CF%81%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%85/>